SURAT al-Inshiqaq – KAPITEL 84
När himlen brister i stycken

بسم الله الرحمن الرحيم
I GUDS, DEN NÅDERIKES, DEN BARMHÄRTIGES NAMN

84:1
إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ
NÄR HIMLEN brister i stycken

84:2
وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ
därför att den hör sin Herres befallning, som den måste lyda,

84:3
وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ
och när jordens [yta] slätas ut,

84:4
وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ
och den kastar upp allt vad den bar inom sig och ligger tom,

84:5
وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ
därför att den hör sin Herres befallning, som den måste lyda –

84:6
يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ
[då skall] du, människa, som under ditt mödosamma liv [på jorden] alltid hade din Herre för ögonen, [då skall du] möta Honom!

84:7
فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ
Och den som får ta emot sin bok med höger hand,

84:8
فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا
för honom skall räkenskapen bli lätt,

84:9
وَيَنقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا
och han återvänder med glatt sinne till de sina.

84:10
وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ
Den som får ta emot sin bok bakom ryggen däremot,

84:11
فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا
kommer att bönfalla om att [snabbt] förintas,

84:12
وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا
där han brinner i helvetets eld.

84:13
إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا
Han levde ett glatt och sorglöst liv med likasinnade

84:14
إِنَّهُ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ
och trodde inte att han skulle återvända [till Gud för räkenskap och dom].

84:15
بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا
Men [han tog miste]! Gud förlorade honom inte ur sikte.

84:16
فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ
JAG kallar till vittnen aftonrodnadens glöd

84:17
وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ
och natten och vad den famnar

84:18
وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ
och månen, när dess [skiva] blir full –

84:19
لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ
så måste även ni [människor] gå från ett tillstånd till ett annat.

84:20
فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
MEN HUR är det fatt med dem som inte vill tro

84:21
وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ۩
och som inte faller ned med pannan mot marken när de hör Koranen läsas?

84:22
بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ
Förnekarna av sanningen [går så långt att de] avvisar [den] som lögn!

84:23
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ
Men Gud vet vad de gömmer i sitt innersta.

84:24
فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
Låt dem därför veta att de har att se fram mot ett plågsamt straff,

84:25
إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ
om de inte [vänder om och] antar tron och lever rättskaffens; [då] väntar dem en belöning utan ände.

Redaktionens Anteckningar

Sura 84 – **al-Inshiqāq (”När himlen rämnar”)**

Detta är en Meckansk sura som likt de föregående kapitlen målar upp Domedagens scener och människans ansvar. Den är känd för sina kosmiska bilder och för att den betonar att människan alltid är på väg mot sin Herre, oavsett om hon vill eller inte.

Teologisk innebörd

- Suran börjar med att himlen rämnar och lyder sin Herre, och jorden breder ut sig och kastar ut det som finns i den.
- Budskapet är att **världsordningen upplöses** och att allt underkastar sig Guds vilja.
- Människan påminns: *”Du som människa är på väg mot din Herre, och du kommer att möta Honom.”*
- Suran beskriver två öden: den som får sin bok i högra handen möter lätt räkenskap, medan den som får sin bok bakom ryggen möter fördärv.
- Avslutningen betonar att Koranen är en sanning, och att människan måste böja sig i tillbedjan.

Språklig och retorisk analys

- Inledningen *”När himlen rämnar”* är dramatisk och markerar en kosmisk katastrof.
- Verserna är korta och rytmiska, vilket förstärker känslan av intensitet och oundviklighet.
- Den centrala versen *”Du är på väg mot din Herre”* är en stark existentiell påminnelse om människans livsresa.
- Bildspråket med böckerna (register över handlingar) konkretiserar ansvar och räkenskap.
- Suran avslutas med en uppmaning till tillbedjan, vilket knyter ihop kosmos och människans ansvar.

Profeten

- Enligt hadith (Muslim, Tirmidhī) reciterade Profeten ofta denna sura i bönen, särskilt vid fajr.
- Han beskrev den som en påminnelse om att människan alltid är på väg mot sin Herre.
- Suran användes av Profeten som ett pedagogiskt verktyg för att väcka känsla av allvar hos lyssnarna.

Sahaba

- Sahaba såg suran som en av de mest kraftfulla påminnelserna om människans livsresa.
- Ibn ʿAbbās förklarade att versen *”Du är på väg mot din Herre”* betyder att människan går steg för steg mot sin slutliga räkenskap.
- De betonade att boken i högra handen är tecken på frälsning, medan boken bakom ryggen är tecken på fördärv.

Tabieen

- Tabieen som Mujāhid och Qatāda förklarade att himlens rämnande och jordens utbredning är verkliga händelser på Domedagen.
- De betonade att suran är en varning till Quraysh: människan kan inte undkomma sin resa mot Gud.

Klassiska mufassirūn

- **al-Ṭabarī**: Förklarar att himlen rämnar och jorden kastar ut sitt innehåll som verkliga händelser. Han tolkar människans resa som en existentiell påminnelse.
- **Ibn Kathīr**: Lyfter fram att suran beskriver två öden: lätt räkenskap för de troende och fördärv för förnekarna.
- **al-Jalālayn**: Kortfattad, förklarar att suran handlar om människans resa mot Gud och hennes räkenskap.
- **al-Suyūṭī**: Samlar hadither som visar att Profeten reciterade denna sura ofta i bönen.

Moderna kommentatorer

- **Mohammad Knut Bernström**: Ser suran som en poetisk och existentiell text som betonar människans livsresa mot Gud. Han lyfter fram kontrasten mellan kosmos som rämnar och människans individuella ansvar.
- **Sheikh al-Saʿdī**: Pedagogisk, framhåller att suran visar Guds makt genom kosmos och människans resa mot Honom. Han betonar att människan måste reflektera över sitt ansvar och att Koranen är en sann påminnelse.

Sammanfattande budskap

Pedagogisk lärdom – suran används för att väcka samvete och förbereda människan för det eviga livet.

Kosmos upplöses – himlen rämnar, jorden kastar ut sitt innehåll.

Människans livsresa – varje människa är på väg mot sin Herre och kommer att möta Honom.

Två öden – lätt räkenskap för de troende, fördärv för förnekarna.

Koranens sanning – den är en påminnelse som ingen kan förneka.